

www.lesnapedagogika.sk • +421 45 5314 268 • info@lesnapedagogika.sk

LES – ZRKADLO HODNÔT SPOLOČNOSTI

Po tichej zime stojíme opäť na prahu nového kolobehu roka. Príchodom jari sa spolu s prírodou zhlboka nadýchneme, aby sme načerpali silu na nové výzvy, aktivity i rozhodnutia, ktoré nás čakajú. Bezpochyby všetci potrebujeme nádych hlbší a vedomejší. Spoločnosť prechádza výraznými zmenami, čím sa viac do popredia dostávajú i hodnotové otázky. Svet čelí kríze – nielen hospodárskej či ekonomickej, ale predovšetkým morálnej.

A práve v takýchto časoch **je les miestom**, ktoré nám **môže pomôcť znovuobjaviť pokoru, úctu a poznanie**. Núti nás spomaliť, ba až zastaviť sa, uvedomiť si svoj vnútorný rytmus a nájsť rovnováhu v období, keď sa mení nielen príroda, ale aj spoločnosť okolo nás.

Les je:

- miestom, ktoré nás chytí za srdce,
- významný pilier lesnej pedagogiky, symbol láskavosti, empatie a spojenia s prírodou,
- rozmerom, prostredníctvom ktorého si uvedomujeme hodnotu lesa a hľadáme to, čo nás presahuje.

V lese sa učíme rozvíjať starostlivý prístup k sebe, k druhým i k svetu, ktorý nás obklopuje.

Vnímame súvislosti s koreňmi našich predkov a nachádzame inšpiráciu v citlivých spôsoboch hospodárenia a prístupu k životnému prostrediu.

Lesná pedagogika na Slovensku už 25 rokov vzdeláva deti, mládež, dospelých aj seniorov a pomáha im objavovať, ako môže byť každodenné správanie prejavom úcty k životnému prostrediu.

Rok v lesnej pedagogike tradične otvárame jarnou kampaňou **Medzinárodného dňa lesov 2026**, ktorú vyhlasuje Organizácia Spojených národov. Tohtoročná téma LESY a EKONOMIKY komunikuje posolstvá, že lesy sú nielen klenotom prírody, ale aj neoddeliteľnou súčasťou svetového hospodárstva.

Ich prínos presahuje rámec ekológie, pretože sú zdrojom energie, obživy, zdravia a blahobytu pre miliardy ľudí na celom svete. **Les má nevyčísliteľnú hodnotu pre spoločnosť** – a ešte väčšiu pre človeka. Touto myšlienkou sa bude niest' aj jubilejný **20. ročník Lesníckych dní**, ktorý počas tohto roka spojí ľudí, ktorí majú radi les, po celom Slovensku.

Pozývame Vás do jarného lesa. Na miesto, kde vietor rozpráva staré príbehy a vôňa machu pripomína, že život má svoje hlboké korene v prírode. Objavme tam spoločne to, v čom sa odzrkadlia hodnoty, na ktorých stojí nielen príroda, ale aj naša spoločnosť.

Príjemné jarné čítanie Vám želajú vaši editori

SÚŤAŽ PRE LESNÝCH PEDAGÓGOV o Encyklopédiu hier lesnej pedagogiky plus k tomu pár praktických vecičiek do lesa.

Zapojte sa aj vy, lesní pedagógovia, do celoročnej témy **LESY - hodnota pre spoločnosť, hodnota pre človeka**. Zrealizujte v prvom polroku 2026 program lesnej pedagogiky na túto tému, alebo nám pošlite inšpiráciu na aktivitu k danej téme. Pripojte k tomu vašu krátku reflexiu: „**Akú hodnotu má pre vás les – lesná pedagogika – vzdelávanie**“? Pošlite nám vyplnený formulár z poslednej strany LISTOV JAR 2026 s fotkou z akcie, popisom a vašou reflexiou na email info@lesnapedagogika.sk a my Vás zaradíme do žrebovania. Čas máte do 30. 06. 2026. **Tešíme sa na Vaše inšpirácie, pretože Vaša práca má hodnotu!**

LESNÁ PEDAGOGIKA NA SLOVENSKU

SPRÁVA O LESNEJ PEDAGOGIKE ZA ROK 2025

Národné lesnícke centrum od roku 2019 sumarizuje údaje o realizovaných aktivitách lesnej pedagogiky formou vydávania **Správ o lesnej pedagogike**. Hlavným cieľom Správy je zdokumentovať, vyhodnotiť a interpretovať prínos lesníckych inštitúcií k rozvoju environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu (EVVO) na Slovensku. Do odpočtu aktivít lesnej pedagogiky sa v roku 2025 zapojilo 19 lesníckych subjektov. **Aký bol rok 2025 v lesnej pedagogike na Slovensku?**

- Aktivity lesnej pedagogiky na Slovensku zaznamenali v roku 2025 **rastúci záujem verejnosti**. Celkovo bolo realizovaných **1 115 aktivít lesnej pedagogiky**, na ktorých sa zúčastnilo **95 343 účastníkov**. Dominantným realizátorom aktivít bol štátny podnik LESY Slovenskej republiky, ktorý zabezpečil programy lesnej pedagogiky pre 54 509 účastníkov.
- Najväčší podiel realizovaných aktivít je dlhodobou zameraný na deti a mládež. Z hľadiska cieľových skupín tvorila **najpočetnejšiu skupinu široká verejnosť**, ktorá sa do aktivít zapájala najmä **prostredníctvom hromadných podujatí**.
- Výrazný potenciál predstavujú aj rodiny s deťmi**, ktoré sa do lesnej pedagogiky zapájajú najmä prostredníctvom komunitných a verejných podujatí. Hoci pre túto cieľovú skupinu bolo realizovaných **67 aktivít**, zúčastnilo sa ich **až 13 667 účastníkov**.
- Súčasťou rozvoja lesnej pedagogiky je aj **systematické vzdelávanie odborníkov**. V roku 2025 úspešne ukončilo **vzdelávací program Lesná pedagogika 38 účastníkov**, čím sa celkový počet certifikovaných lesných pedagógov zvýšil na **524 odborníkov**.

Inovačné vzdelávanie zamerané na podporu environmentálnej výchovy v **predprimárnom vzdelávaní** úspešne absolvovalo **19 pedagógov** materských škôl, základných škôl a učiteľov profesijného rozvoja. Celkový počet vyškolených pedagógov v tejto oblasti sa tak na Slovensku **zvýšil na 123 odborníkov**.

- Prirodzeným prostredím lesnej pedagogiky je samotný les. V roku 2025 bolo **58 % všetkých aktivít** realizovaných v exteriéri, pričom 32 % podujatí sa uskutočnilo priamo v lesnom prostredí.
- Najvyšší počet aktivít lesnej pedagogiky bol v roku 2025 zaznamenaný v **Banskobystrickom kraji, kde sa uskutočnilo 287 podujatí**, čo predstavuje 26 % z celkového počtu realizovaných aktivít. V rámci kraja boli aktivity sústredené najmä do okresov Zvolen, Lučenec a Banská Bystrica.
- Z časového hľadiska bol **najaktívnejším mesiacom apríl**, počas ktorého sa uskutočnilo **218 podujatí** s účasťou 16 790 účastníkov. **Najvyšší počet účastníkov bol evidovaný v máji**, keď sa do 195 podujatí zapojilo až 22 459 účastníkov. **Najčastejšie realizované aktivity mali trvanie približne dve hodiny**, pričom v tomto formáte bolo v roku 2025 uskutočnených spolu 302 aktivít lesnej pedagogiky.

Ako vyplýva zo Správy o lesnej pedagogike za rok 2025, záujem verejnosti o aktivity v lesnom prostredí dlhodobou rastie. Lesná pedagogika tak naďalej zohráva významnú úlohu pri rozvíjaní environmentálneho povedomia a pri budovaní pozitívneho vzťahu k lesu a prírode u všetkých vekových skupín. Celú **Správu o lesnej pedagogike za rok 2025** si môžete prečítať tu: [Správa o lesnej pedagogike za rok 2025](#).

Správa

o lesnej pedagogike

ako súčasti environmentálnej výchovy

za rok 2025

CERTIFIKÁCIA POSKYTOVATEĽOV EVVO

Certifikácia EVVO je systém na **posúdenie kvality poskytovateľov EVVO**, udelenie certifikátu a značky *Certifikovaný poskytovateľ EVVO*. Hlavným poslaním certifikácie je podpora a zvyšovanie kvality EVVO na Slovensku, certifikácia nastavuje štandardy pre oblasť EVVO. Ďalšie benefity sú získanie certifikačnej značky, vzájomná podpora, zdieľanie dobrej praxe a neskôr finančná motivácia pri zapájaní sa do výziev/projektov.

Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP) vyhlasuje v roku 2026 **prvý ročník certifikácie poskytovateľov EVVO** na Slovensku. Žiadosti je možné podávať od 2. do 31. marca 2026, viac informácií je dostupných na [EVVO certifikácia - pod krídlami kvality](#).

POZÝVAME VÁS NA LESNÍCKE DNI 2026

V roku 2026 sa bude realizovať jubilejný **20. ročník** Lesníckych dní, ktoré nesú posolstvo: „**Lesy – hodnota pre spoločnosť, hodnota pre človeka.**“

Ideovým zámerom podujatia je poukázať na les ako cenný ekosystém, ktorý poskytuje nielen jednotlivcovi, ale celej spoločnosti mnohé úžitky či benefity - drevo ako obnoviteľnú surovinu, čistý vzduch, vodu, rekreáciu, biodiverzitu a ďalšie, ktoré majú významný environmentálny, ekonomický aj sociálny rozmer.

Zároveň si pod hlavičkou Lesníckych dní pripomenieme **20-te výročie činnosti Národného lesníckeho centra a 10 rokov od podpísania Memoranda o spolupráci medzi 11 lesníckymi inštitúciami a mestom Zvolen**, ktoré odvtedy nesie označenie Zvolen - mesto lesníctva.

Slávnostné otvorenie Lesníckych dní sa uskutoční **24. apríla 2026 (piatok) na Námestí SNP vo Zvolene**. Podujatie bude sprevádzané celodenným odborným i kultúrnym programom pre širokú verejnosť. Ďalšie podujatia pod hlavičkou Lesníckych dní organizované partnermi budú prebiehať naprieč Slovenskom. Viac informácií bude postupne pribúdať na www.lesnickedni.sk a www.facebook.com/lesnickedni.

LES UKRYTÝ V KNIHE 2026 – NÁVRAT KU KOREŇOM

Apríl mesiac lesov je v lesnej pedagogike už 16. krát spojený aj s obľúbeným projektom LES UKRYTÝ V KNIHE. Od 1. apríla opäť privítajú knižnice lesných pedagógov so školskými kolektívami, kde budú odkrývať lesné príbehy a témou „**NÁVRAT KU KOREŇOM**“ sa vrátia do minulosti, kedy v skoro každej rodine bol niekto, kto pracoval v lese.

V tomto ročníku si chceme pripomenúť aj spisovateľa **Jozefa Čigera Hronského**, ktorého **130. výročie narodenia** sme si pripomenuli vo februári a jeho tvorba je spätá aj s deťmi. Veď kto by nepoznal dobrodružstvá smelého Zajka alebo šibalstva Budkáčika a Dubkáčika.

My sme sa zamerali na **sokoliara Tomáša**, ktorého príbeh budeme čítať, pripomenieme si sokoliarstvo, deti sa dozvedia rôzne zaujímavosti z lesa, prírody a práce lesníka.

V korešpondenčnej súťaži budú mladí autori vytvárať **LISTY DO KRONIKY**, ktoré budú čerpať z príbehov ich starých rodičov v súvislosti s prírodou, prácou v lese a príbehmi z minulosti. Všetky potrebné dokumenty nájdete na www.lesnapedagogika.sk v sekcii pre lesných pedagógov.

Radi by sme lesným pedagógom predstavili tohtoročnú tému projektu **LES UKRYTÝ V KNIHE 2026 – NÁVRAT KU KOREŇOM**, formou metodického seminára, ktorý sa uskutoční **31. 03. 2026 o 13:00 v online prostredí MS TEAMS**. **Link na pripojenie:**

[LES UKRYTÝ V KNIHE 2026 metodický seminár.](#)

LES UKRYTÝ V KNIHE

NÁVRAT KU KOREŇOM
a 130. výročie narodenia J. Č. Hronského
pripomenie 16. ročník celoslovenskej kampane,
venovaný lesom a čítaniu o lese.
V korešpondenčnej súťaži oceníme najkrajšie
LISTY DO KRONIKY.
Kampaň podporuje rozvoj čitateľskej
a prírodovednej gramotnosti detí,
poukazuje na význam lesa a lesníctva
pre spoločnosť prostredníctvom kníh.

Prid'te do knižníc
od 1. apríla do 30. mája 2026
na stretnutie s lesníkmi a spoločne
čítanie o sokoliarovi Tomášovi.
Aj tento roku sú pripravené odmeny
pre najaktívnejších účastníkov kampane a
autorov vytvorených diel na slávnostnom
vyhodnotení **19. júna 2026**
v Krajskej knižnici L. Štúra vo Zvolene.
www.lesnapedagogika.sk
#lesnapedagogika
#lesnakampane
#lesukrytyvknihе

Koordinátor projektu:

Partneri:

Hlavný partner projektu:
LESY Slovenskej republiky, štátny podnik

„Daleko od pastvín v tmavých horách
zvaných Bralčia rúžoveľ vrcholce stromov
a nad širočizné hory pomaly rozkladal sa
nový deň.“
J. Č. Hronský, Sokoliar Tomáš

VZDELÁVANIE V LESNEJ PEDAGOGIKE

LESNÁ PEDAGOGIKA V EDUKAČNEJ PRAXI

Národné lesnícke centrum získalo od Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR oprávnenie na realizáciu **inovačného vzdelávania** s názvom „**Lesná pedagogika v edukačnej praxi**“ v predprimárnom a primárnom vzdelávaní“ (číslo rozhodnutia 45/2025 – IV). Inovačné vzdelávanie **v celkovom rozsahu 50 hodín je určené** pre vybrané kategórie **pedagogických a odborných zamestnancov**, pričom bude **upravené vždy pre konkrétnu cieľovú skupinu** v súlade s definovanými kompetenciami absolventa programu podľa príslušného profesijného štandardu.

Cieľom vzdelávania je prehĺbiť vedomosti a posilniť zručnosti pedagogických a odborných zamestnancov **v oblasti environmentálnej výchovy na príklade lesa s využitím zážitkového učenia lesnej pedagogiky** a predstaviť lesníctvo, prácu lesníka a možnosť **spolupráce** škôl a školských zariadení **s lesnými pedagógmi**.

LESNÍCKE MINIMUM

Po pozitívnej spätnej väzbe z minulých rokov a veľkému záujmu o účasť na vzdelávaní sme tohto roku na Národnom lesníckom centre opäť otvorili kurz **Lesnícke minimum**. **23 účastníkov** – fyzické osoby ako aj záujemci z rôznych lesníckych aj nelesníckych subjektov, ktorí si chcú doplniť základné vedomosti z lesníctva potrebné v ich praxi, zasadne prvýkrát do „lavíc“ 18. 03. 2026.

Počas kurzu absolvujú prednášky a terénne exkurzie a získajú poznatky z rôznych lesníckych disciplín ako pestovanie lesa, škôlkarstvo, ochrana lesa, hospodárska úprava lesov, ťažba dreva, ale osvoja si aj prírodovedné disciplíny ako sú ekológia, botanika, zoológia, dendrológia, oboznámia sa s platnou legislatívou a právnymi normami na úseku lesného hospodárstva a príbuzných odborov.

Kurz **v rozsahu 45 hodín** bude ukončený v jeseni 2026 a úspešní účastníci obdržia certifikát.

DETSKÁ LESNÍCKA UNIVERZITA

2025/2026

Kto z vás má dnes pri sebe kúsok stromu?

Touto netradičnou otázkou, otvoril doc. Ing. Martin Lieskovský, PhD., v poradí 4. prednášku 16. ročníka Detskej lesníckej univerzity, ktorá sa konala 29. 01. 2026, na pôde **Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene**. Mladí študenti hneď pohotovo reagovali, že majú pri sebe ceruzky z dreva, papierový index, alebo servítku, v ktorej si priniesli zabalenú desiatu. Rovnako nadšene a pohotovo reagovali na ďalšie zaujímavé otázky týkajúce sa ťažby dreva a jeho odvozu ku spracovateľovi.

Okrem prednášky si študenti vyskúšali na vlastnej koži váhu plne vybaveného lesného robotníka a preverili si potrebnú zručnosť a precíznosť jemnej motoriky pri práci na harvestorovom trenažéri. Odborná téma ťažbovo - dopravných technológií bola doplnená aj programom lesnej pedagogiky zameraným na pravidlá a tréning bezpečného zakladania ohňa a skladanie drevených hlavolamov.

Februárovou témou prednášky bola „**Tradícia poľovníctva na Slovensku**“, doplnená aktivitami lesnej pedagogiky zameranými na osvojenie zručností týkajúcich sa poskytnutia prvej pomoci pri pobyte v prírode.

Ing. Zuzana Balandová, zo **štátneho podniku Vojenské lesy a majetky SR**, a zároveň viceprezidentka Slovenskej poľovníckej komory, predstavila študentom zaujímavé presahy úžitkov a tradície poľovníctva do života ľudí i spoločnosti. Študentov zaujal hlavne tradičný spôsob lovu „sokoliarstvo“, ale aj poľovnícka terminológia a gastronómia. Na prednáške o poľovníctve nechýbala ani ukážka pasovania do cechu poľovníckeho, hra na lesný roh a jednoznačnou „topkou“ medzi študentami bola ukážka moderného kladkového luku.

HLAVNÝ PARTNER:

PARTNERI:

KOORDINÁTOR:

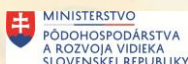

4. ROČNÍK LESU ZDAR! – LESNÁ PEDAGOGIKA PRE STREDNÉ ŠKOLY

V tomto roku opäť štartujeme úspešný projekt **LESU ZDAR! – lesná pedagogika pre stredné školy**, ktorý vstupuje už do svojho štvrtého ročníka. Veľmi nás teší, že projekt pokračuje a že sa nám darí oslovovať aj cieľovú skupinu stredoškolákov. Práve práca s tínedžermi je často pre nás lesných pedagógov výzvou, no lesná pedagogika je aj o výzvach.

Tento rok sa do projektu zapojili štyri stredné školy. Sú nimi **Prvé súkromné Banskobystrické gymnázium v Banskej Bystrici**, **Gymnázium Františka Švantnera v Novej Bani**, **Gymnázium Andreja Sládkoviča v Krupine** a **Stredná odborná škola pedagogická EBG v Žiari nad Hronom**. Teší nás, že v rámci projektu zavítame aj na nové školy, vďaka čomu môžeme poskytnúť aj ďalším študentom viac informácií pre ich profesijnú orientáciu a **predstaviť lesné hospodárstvo** ako otvorený a moderný sektor a šíriť aktivity lesnej pedagogiky medzi mladých ľudí. Koncom marca sa so študentmi stretneme na zážitkových workshopoch, počas ktorých sa navzájom spoznáme a spoločne si pripomenieme **Medzinárodný deň lesov**. Už teraz sa tešíme na stretnutia a na spoločné objavovanie lesa!

Koordinátorom projektu je NLC. Projekt je finančne podporený Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a štátnym podnikom Vojenské lesy a majetky SR.

LESNÁ PEDAGOGIKA VO SVETE

ZDRAVÉ LESY ZNAMENAJÚ ZDRAVÉ EKONOMIKY – LESY MAJÚ EKONOMICKÝ VÝZNAM

Do popredia **Medzinárodného dňa lesov 2026**, ktorý si pripomínáme 21. marca, prichádza téma **Lesy a ekonomiky**. Úloha lesov v podpore celosvetového hospodárstva je obrovská, siaha ďaleko za hranice príjmov z lesnej produkcie, poskytovania pracovných miest a obchodu s obnoviteľnými surovinami. Lesy poskytujú potravu, liečivá, zvyšujú poľnohospodársku produktivitu a chránia povodia riek. Veľa krajín sa už snaží podporovať udržateľné biohospodárstvo, materiály s vysokým obsahom uhlíka sa nahrádzajú za produkty z lesa a vytvárajú sa nové ekonomické príležitosti.

Na tieto odkazy upriamujú pozornosť kľúčové posolstvá, ktoré nájdete na:

<http://www.lesnapedagogika.sk/portal/2026/03/03/medzina-rodny-den-lesov-2026/> a podrobnejšie v sekcii pre LP spolu s plagátom. Materiál Vám môže pomôcť pri aktivitách so svojimi cieľovými skupinami pri príležitosti tohto sviatku lesov, na ktoré Vás chceme vyzvať.

20. EURÓPSKY KONGRES LESNEJ PEDAGOGIKY

Milí lesní pedagógovia dávame Vám do pozornosti otvorenie registrácie na 20. ročník Európskeho kongresu lesnej pedagogiky, ktorý sa bude konať 31. 08. – 03. 09. 2026 v Rakúsku. Témou kongresu je **„Biodiversity in European forests and its communication with the methods of forest pedagogy”**. Bližšie informácie nájdete na [20th European Forest Pedagogics Congress 2026 – Forestpedagogics](https://www.20th-european-forest-pedagogy.org/).

ZAPOJENIE SA DO VÝZIEV PROGRAMU ERASMUS+

Lesy spájajú generácie – je názov projektu podaného Národným lesníckym centrom v marci 2026 v rámci grantovej schémy Erasmus+ v sektore vzdelávania dospelých. Cieľom projektu je vzdelávanie dospelých (lesných pedagógov) v oblasti práce so seniormi pre aktívne starnutie a podporu zlepšenia zelených kompetencií. Spolu 6 partnerov z 3 krajín (Slovenska, Chorvátska a Lotyšska) vytvorí za 36 mesiacov spoločný model vzdelávania dospelých so zameraním na zážitkové edukačné environmentálne programy pre aktívnych seniorov. Ďalším výstupom projektu okrem vzdelávacieho programu, metodiky, didaktických pomôcok by mal byť aj katalóg aktivít lesnej pedagogiky a vychádzok pre seniorov v lesnom prostredí.

Mladí lesní strážcovia: digitálne technológie a ponorenie sa do sveta ochrany lesov a stromov. Talianska organizácia OpenTea, poskytujúca informácie v oblasti vedy a šírenia informácií v environmentálnom sektore oslovila Národné lesnícke centrum do partnerského riešenia projektu, zameraného pre študentov stredných škôl, na posilnenie povedomia mladých ľudí o environmentálnych výzvach a nástrojoch na udržateľný a zdravý život. Cieľom projektu je podporiť skúsenosť stredoškolákov s udržateľnosťou lesov a prírodných zdrojov, posilniť ich aktívny prístup v daných oblastiach a zlepšiť kompetencie v oblastiach vedy, technológií, inžinierstva a matematiky.

Do projektu je zapojených 8 partnerov – z Talianska, Portugalska a Slovenska, ktorí budú vytvárať e-learningový učebný materiál, organizovať odborné aktivity pre študentov s využitím dronov, s cieľom podporiť ich environmentálne povedomie.

BRANCHout - Budovanie odolnosti, dobrodružstva, prírody, zvedavosti a harmónie s deťmi“

Národné lesnícke centrum sa zapojilo aj do projektovej výzvy ERASMUS+ v oblasti spolupracujúcich partnerstiev v školskom vzdelávaní. Spoločne so šiestimi partnermi zo 6 krajín (Chorvátsko, Slovinsko, Cyprus, Fínsko, Poľsko a Portugalsko) a koordinátorom projektu, chorvátskou materskou školou „Djevci svet“, v období realizácie projektu 24 mesiacov, bude vytvorený a overený vzdelávací program environmentálnej výchovy zameraný na podporu mentálneho zdravia a rozvíjanie prírodovednej gramotnosti detí predprimárneho a primárneho vzdelávania. Zároveň je cieľom projektu rozvíjanie vedomostí a zručností pedagogických zamestnancov pri uplatňovaní prírodne orientovaných vzdelávacích prístupov vo vzdelávacom procese.

V prípade schválenia všetkých projektov je predpokladaný začiatok realizácie projektových aktivít od septembra 2026.

LESNÉ INŠPIRÁCIE

Vedeli ste, že?

Jednou z tém 16. ročníka projektu Les ukrytý v knihe je **SOKOLIARSTVO**. Preto uvádzame pár zaujímavých informácií:

- Sokoliarstvo patrí medzi **najstaršie spôsoby lovu na svete**. Predpokladá sa, že vzniklo pred viac ako 4 000 rokmi v oblasti Stredná Ázia, odkiaľ sa postupne rozšírilo do Európy.
- Na území dnešného Slovenska existuje sokoliarstvo už od 5. storočia a významné doklady o ňom pochádzajú z obdobia **Veľkej Moravy**.
- Patrónom sokoliarov je svätý Bavon.
- V stredoveku mali **dediny špeciálne povinnosti** voči kráľovskému dvoru – niektoré museli odchytať a dodávať sokoly pre panovníka.
- Mnohé obce na Slovensku i v Česku majú názvy odvodené od názvov dravých vtákov. Prvý pôvod popisujú lokality výskytu ako Jastrabá, Kľačany, Kľačanov – Klečenov, Zemplínsky Klečenov (dnes Zemplínska Nová Ves) alebo v dávnom historickom období to bola osada (podhradie) pod hradom,

kde žili dvorní sokoliari (napr. obec Sokoľ na východnom Slovensku má vo svojom erbe sokola, tiež obec Dravce, Šarišské Dravce...).

 Sokoliarstvo zanechalo stopu aj v diplomacii – **vycvičené dravce boli cenné diplomatické dary**, panovníci posielali sokoly, aby upevnili vzťahy s inými panovníkmi. Hodnota sokola alebo iného dravca bola často rovnaká ako hodnota kvalitného koňa.

 V novoveku význam sokoliarstva ako lovu, v dôsledku rozvoja strelných zbraní, postupne klesal, ale tradícia sa zachovala a dnes má **kultúrny, vzdelávací a ochranársky význam**, vrátane rehabilitácie zranených dravcov a ochrany prírody.

 V roku 2019 bolo sokoliarstvo na Slovensku zapísané do **národného zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO** a v roku 2021 do **svetového zoznamu UNESCO ako žijúce dedičstvo ľudstva**, čo potvrdzuje jeho medzinárodný význam.

 Na Slovensku si v roku 2026 pripomíname **55. výročie Organizovaného sokoliarstva na Slovensku**.

V súčasnosti slovenských sokoliarov združuje Slovenský klub sokoliarov pri Slovenskej poľovníckej komore.

 Viac zaujímavých informácií o sokoliarstve nájdete na www.sokoliari.eu.

TIP NA AKTIVITU

ODKIAĽ PRICHÁDZA ZVUK?

Cieľ: HLAVA: osvojiť si poznatky o spôsobe lovu dravcov a používania zmyslových orgánov pri love; RUKY: vnímať zvuky - zmyslové vnímanie; SRDCE: vedieť sa sústrediť a koncentrovať

Cieľová skupina: žiaci základných škôl

Pomôcky: píšťalka alebo rolnička (môžu byť aj 2-3 v skupine); šatka na prekrytie zraku

Postup: Účastníci aktivity sa postavia do kruhu. Jeden dobrovoľník vstúpi do stredu kruhu a prekryje si zrak šatkou alebo šalom (akoby sokoliarskou čiapočkou). Skupina v kruhu je potichu, aby sa „dravec“ vedel sústrediť. Zároveň si skupina koluje píšťalku. Na tichý pokyn lesného pedagóga niekto v skupine na píšťalku zapíska. Úlohou „dravca“ v strede je určiť smer (ukázať prstom, alebo prísť k „pískajúcemu“) odkiaľ zvuk prichádza.

Reflexia: Bolo náročné sústrediť sa na to, odkiaľ zvuk prichádza? Ako si sa cítil ako dravec? Aké ďalšie zmysly používajú dravce pri love?

Aktivita vznikla ako tvorivý výstup lesných pedagógov pri metodickej príprave projektu LES UKRYTÝ V KNIHE.

EKOSYSTÉMOVÉ SLUŽBY LESA

V rámci kampane Medzinárodného dňa lesov 2026 sa aktivity zameriavajú na tému LESY a EKONOMIKY. Inšpirácie pre realizáciu programov lesnej pedagogiky nájdete na www.lesnapedagogika.sk, v sekcii pre lesných pedagógov. Národné lesnícke centrum, Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky pripravilo interaktívny pracovný list s omaľovánkou na tému ekosystémových služieb.

Pracovný list: Akú hodnotu má les pre Teba?

Cieľ:

- poukázať na produkty, služby a hodnoty ktoré nám dáva les.
- osvojiť si názvoslovie týkajúce sa témy
- orientovať sa vo vizuálnom zobrazení témy

Cieľová skupina: 1 a 2. stupeň základnej školy

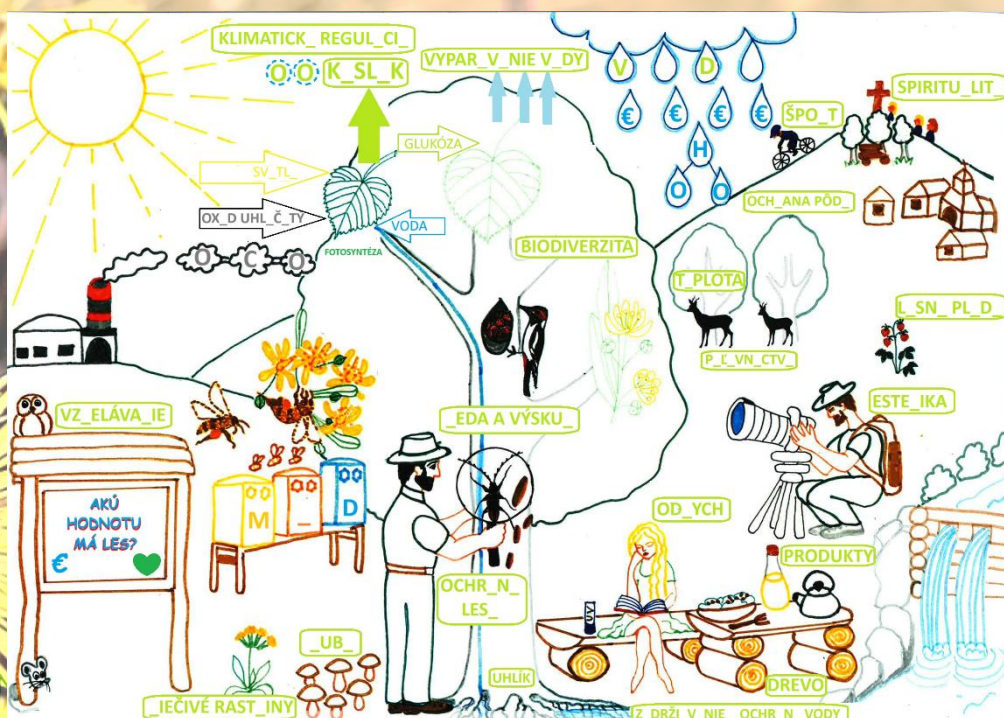
Pomôcky: pracovný list s omaľovánkou, farebné ceruzky

Postup: Lesný pedagóg rozdá účastníkom vytlačené pracovné listy, pracovať môže každý sám alebo vo dvojiciach/skupinách. Skupina spoločne diskutuje o téme na obrázku. Lesný pedagóg má vopred premyslené otázky a inštrukcie, cez ktoré predstavuje tému a pomáha deťom orientovať sa v grafickom obrázku.

Napríklad:

- Čo robí horský cyklista v lese? Doplň spoluhlásku a povedz, aký šport robíš v lese ty.
- Vyfarbi hnedou výrobky z dreva (lavička, stôl, informačná tabuľa, domy, kostol, stojan na úle).
- Vieš ako les ovplyvňuje kvalitu vzduchu, ktorý dýchame? Ktoré dreviny pohlcujú viac nečistôt, ihličnaté, či listnaté? Vedel by si vysvetliť prečo?
- Doplň v kvapkách chýbajúce samohlásky. Aké slovo vzniklo?
- Čo všetko dobre rastie pod lipou alebo žije na lipe. Čo je biodiverzita?

Odporúčanie: Po vypracovaní pracovného listu odporúčame realizovať zážitkové aktivity v lese ako napr. hry s palicou, hra na ekosystémové služby, hra čo sa zmenilo (na obruse sú vybrané produkty z lesa), hra s padákom bambino, hra s rovnováhou, hra fotosyntéza, a iné.

JARNÉ HÁDANKY

Prvý posol jari,
už zo snehu žiari,
kvet v bielučkej sukničke
čo sa nežne tvári.
Chránená je pozor daj,
v lese ju ty netrhaj.

Čo je to?
(Snežienka jarná)

Horský les sa ešte v snehu zaodieva
v marci krásny kohút pieseň lásky spieva.
Tokanie kohúta spevom lásky je,
ktorým láka k sebe nevesty svoje.
Kohút sa pyšne vypína,
to bude veľká rodina.
Láska prírody čistá,
kuriatok príchod chystá.

Čo je to?
(Tetrov hlucháň)

Autorka hádaniek: Ing. Eva Vakulová

PIESEŇ JARNÉHO LESA

*Slnko v lese potichu vstáva,
zlaté lúče na mach dáva,
korene sa v zemi budia,
novú silu majú stromy i ľudia.
Na konári sokol krídlami mávne,
vo vetre sa nesie hrdo a slávne.*

*Lesník si všíma nové stromky vďačne,
už čoskoro mu i jarná sadba začne.
Zelená farba sa opäť dominantnou stáva,
vtáci ozvučili les, rybka v živom potoku si pláva,
a všade vôkol pieseň lesa vyhráva.*

*Kto sa zastaví a načúva chvíľu,
nájde v lese pokoj aj silu.*

Autorka: Ing. Mariana Výbošťoková, PhD.

SÚŤAŽNÝ FORMULÁR

LESY – hodnota pre spoločnosť, hodnota pre človeka

Meno a priezvisko lesného pedagóga /lesnej pedagogičky	
Názov programu alebo Názov aktivity k hlavnej téme <i>V krátkosti popíš program alebo aktivitu:</i> <i>Ciele HLAVA – SRDCE – RUKY:</i> <i>Cieľová skupina:</i> <i>Pomôcky:</i> <i>Postup /priebeh:</i>	
Spätná väzba k programu / aktivite <i>V krátkosti popíš ako sa tvoj program na danú tému alebo aktivita ujala v praxi</i>	
Reflexia lesného pedagóga k téme: „Akú hodnotu má pre teba les – lesná pedagogika – vzdelávanie“?. <i>Napiš svoje osobné myšlienky a názor k uvedenej téme</i>	
Nezabudni priložiť pár fotografií z programu LP /z aktivity LP	

Formulár si môžeš stiahnuť, vyplniť a spolu s fotografiami z programu ich pošli emailom na info@lesnapedagogika.sk